

אוניברסיטת תל-אביב

בית הספר לחינוך

שם הקורס: התפתחות זהות בגיל התבגרות

Identity developmental processes in adolescence

מספר הקורס:	0723.2022.01
	לתואר ראשון, תשפ"ו 2 ש"ס
מרצה:	ד"ר אסף צורף, assafs@tauex.tau.ac.il
שעת ההרצאה ומקומה:	יום חמישי, 14:15-15:45 בנין שרת חדר 410
שעת קבלה:	יום חמישי 11:00-12:00, שרת 329, בתיאום מראש
מטרות/יעדי הקורס	מטרת הקורס היא להכיר מושגי יסוד, קונטרברסיות, תיאוריות ושיטות מחקר הרלוונטיים לגיל ההתבגרות.
תאור תמציתי של הקורס	הקורס עוסק בתהליכים המתרחשים לאורך גיל ההתבגרות מנקודות מבט שונות (היסטוריות, ביולוגיות, קוגניטיביות, רגשיות, חברתיות), באופן המספק תמונה אינטגרטיבית של השינויים החלים במעבר מילד למבוגר.
שיטת הלימוד	הרצאות, דיונים, צפייה בסרטים.
ספר הקורס	Arnett, J. J. (2017). <i>Adolescence and emerging adulthood: A cultural approach</i> (6th ed.). Pearson.
דרישות הקורס	קריאת חובה לפני כל שיעור מבחן מסכם
במקרה של ביטול שיעור	השיעור יתקיים במועד חלופי, או שיינתן שיעור מקוון כמטלת קריאה.
הרכב הציון	ציון המבחן

תכנית הקורס

תאריך	נושא ההרצאה
30/10/25	מבוא: סקירה של תפיסות היסטוריות של גיל ההתבגרות, גיל ההתבגרות בחברה המערבית, התבגרות בחברות לא-מערביות, המחקר המדעי של גיל ההתבגרות. קריאת חובה: פרק 1
6/11/25	יסודות ביולוגיים: מושגי יסוד, המהפיכה הביולוגית שמלווה את גיל ההתבגרות כפי שבאה לידי ביטוי במוח, במערכת האנדוקרינית, בסימני מין ראשוניים ומשניים, הבשלה מינית מוקדמת ומאוחרת, תגובות פסיכולוגיות, חברתיות ותרבותיות לשינויים המיניים. קריאת חובה: פרק 2 קריאה מומלצת: Albert, D., Chein, J., & Steinberg, L. (2013). The teenage brain: peer influences on adolescent decision making. <i>Current directions in psychological science</i>, 22(2), 114-120.
13/11/25	התפתחות קוגניטיבית: התפתחות החשיבה כפי שבאה לידי ביטוי בחשיבה פורמלית, מופשטת, מורכבת, רפלקטיבית, ובמטא קוגניציה וחשיבה פוסט-פורמלית. התפתחותה של חשיבה קריטית ושל קבלת החלטות. חשיבה חברתית, היכולת לפרספקטיבה וחשיבה אגוצנטרית. קריאת חובה: פרק 3

מגדר: המעבר מילדה לאישה ומילד לגבר, תיאוריות של מגדר, אמונות וסטריאוטיפים, תפקידי מגדר תרבותיים. קריאת חובה: פרק 5 קריאה מומלצת: Perry, D. G., & Pauletti, R. E. (2011). Gender and adolescent development. <i>Journal of Research on Adolescence</i>, 21(1), 61-74.	20/11/25
לא יתקיים שיעור	27/11/25
העצמי והזהות העצמית: שינויים בתפיסה עצמית ובהערכה העצמית, תיאורית ההתפתחות הפסיכוסוציאלית של אריקסון . קריאת חובה: פרק 6 קריאה מומלצת: Bosma, H. A., & Kunnen, E. S. (2001). Determinants and mechanisms in ego identity development: A review and synthesis. <i>Developmental review</i>, 21(1), 39-66.	4/12/25
לא יתקיים שיעור	11/12/25
העצמי והזהות העצמית: המשך	18/12/25

גיל ההתבגרות וקשרים בתוך המשפחה: השינויים החלים בקשר עם ההורים והאחים, סגנונות הורות וסגנונות התקשרות, קונפליקטים וסמכות הורית, שינוי הקשר לקשר בין בוגרים, עזיבה מוקדמת ומאחרת של הבית. קריאת חובה: פרק 7 קריאה מומלצת: Spera, C. (2005). A review of the relationship among parenting practices, parenting styles, and adolescent school achievement. <i>Educational Psychology Review</i>, 17(2), 125-146.	25/12/25
חברויות וקשרים בין קבוצת השווים: השפעתה של קבוצת השווים, התפתחותם של יחסים בוגרים, פופולריות ודחייה חברתית, שייכות לקבוצות מיוחדות ("קליקות"), קשרים וירטואליים. קריאת חובה: פרק 8	1/1/26
אהבה ומיניות בגיל ההתבגרות: יצירתם של קשרים רומנטיים, התאהבות ופרידה, התנסויות מיניות, הטרוסקסואליות והומוסקסואליות. קריאת חובה: פרק 9 קריאה מומלצת: Norona, J. C., Thorne, A., Kerrick, M. R., Farwood, H. B., & Korobov, N. (2013). Patterns of intimacy and distancing as young women (and men) friends exchange stories of romantic relationships. <i>Sex roles</i>, 68(7-8), 439-453.	8/1/25

גיל ההתבגרות והמדיה החברתית: תיאוריות של השפעת המדיה, כיצד מתבגרים נעזרים במדיה לגיבוש העצמי ולהתמודדות. קריאת חובה: פרק 12 קריאה מומלצת: Hollenbaugh, E. E. (2021). Self-presentation in social media: Review and research opportunities. <i>Review of communication research</i>, 9, 80.	15/1/25
התפתחות אל תוך הבגרות המוקדמת: השינוי הערכי בהתאמה לחברה מול שמירה על אותנטיות, אגוצנטריות מול אמפתיה, שינוי של הדפוס המסורתי והבגרות המוקדמת כתקופה חדשה קריאת חובה: Arnett, Jeffrey Jensen, 'A Longer Road to Adulthood', <i>Emerging Adulthood: The Winding Road from the Late Teens Through the Twenties</i>, 1st edn (New York, 2014; online edn, Oxford Academic, 23 Oct. 2014), https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199929382.003.0001	22/1/25